

Eduskunnan hallintovaliokunta

Asia: HE 135/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kirjallinen asiantuntijalausunto arpajaislain asiantuntijakuulemistilaisuuteen 16.11.2021

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry (tästä lähtien EHYT) kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausuntonsa arpajaislain uudistamisen lähtökohdista ja rahapelihaittojen ehkäisyn kehittämisestä hallintovaliokunnalle.

Lakiesityksessä kiitämme, että seuraavia rahapelihaittojen ehkäisyn kannalta tärkeitä ja EHYTin kannattamia asioita on huomioitu:

- Pakollinen tunnistautuminen kaikessa rahapelaamisessa
- Veikkauksen pelitiedon hyödyntäminen tutkimuksessa ja rahapelihaittojen ehkäisyssä
- Arpajaislain vastaisen rahapelien markkinoinnin johdosta annettava kieltopäätös luonnollisille henkilöille, sekä hallinnollisesta seuraamusmaksusta säättäminen
- Maksuliikenne-estot rahapelejä arpajaislain vastaisesti markkinoiviin rahapeliyhtiöihin. Kohdassa on huomioitu myös virtuaalivaluutantarjoaja.
- Arvio arpajaislain vaikutuksista sukupuolten tasa-arvoon
- Rahapeliautomaattien valvonnan omavalvontasuunnitelma
- Poliisihallituksen laajennetut tiedonsaanti-, tarkastus- ja kiello-oikeudet koskien Veikkaus Oy:tä

On erittäin hyvä, että käynnissä on myös rahapelipoliittisen ohjelman valmistelu, jonka lopputuloksena pitää olla rahapelihaittojen ehkäisytöiden pysyvien resurssien ja rakenteiden luominen ja turvaaminen. EHYT pitää tärkeänä rahapelijärjestelmän kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä kehittämistä.

Lakiesityksen käsittelyssä esitämme huomioitavan vielä seuraavat rahapelihaittojen ehkäisyn kannalta oleelliset seikat:

- EHYTin mielestä vastuullisesti toteutetulla yksinoikeusjärjestelmällä on parhaat edellytykset ehkäistä rahapelihaittoja. Haittoja on helpompi keskittyä ehkäisemään, kun reguloitavia ja valvottavia pelintarjoajia on vain yksi. EHYT katsoo, että on ensiarvioista uudistaa yksinoikeuteen perustuva rahapelijärjestelmä sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväksi sekä oikeudenmukaiseksi. Rahapelijärjestelmän uudistustyön on nojaututtava tutkimustietoon suomalaisesta rahapelaamisesta, jota on jo hyvin tarjolla, ja jota tullaan saamaan lisää Veikkauksen datan avautuessa tutkijoiden käyttöön.
- Vastuu rahapelipoliittisen ohjelman toimeenpanosta jakautuu tällä hetkellä kolmelle ministeriölle. EHYT esittää, että Suomeen perustetaan rahapelaamisen valvonnasta, rahapelijärjestelmän kehittämisestä ja haittojen ehkäisystä vastaava yksi toimielin eli suomalainen ”gambling board”, joka voisi sijoittua sisäministeriöön. Nykyinen rahapelaamisen valvonnasta, kehittämisestä ja haittojen ehkäisystä vastaava järjestelmä on monimutkainen ja altis intressiristiriidoille. Tämä toimielin voisi olla (arpajaisL 42a §)

Rahapeliasiaain neuvottelukunta, muutetulla toimivaltuudella ja kokoonpanolla, joka toimisi sisäministeriön alaisuudessa. Näin erotettaisiin valvonta ja haittojen ehkäisy tuotonjaosta ja lakien valmistelusta. Tuottojen jakaminen edunsaajille voisi jatkua nykyisissä sektorikohtaisissa ministeriöissä. Omistajaohjaus siirrettäisiin valtioneuvoston kanslialta sisäministeriön alaisuuteen.

- Rahapelihaittojen ehkäisy-, tutkimus-, kehittämis- ja hoitotyölle on luotava ja turvattava pysyvät resurssit ja rakenteet arpajaislain pykälää 52 laajentaen. EHYT esittää, että Veikkauksen tuotoista 15 miljoonaa vuodessa ohjataan näihin tarkoituksiin.
- EHYTin mielestä yksinoikeusjärjestelmän vahvistamiseen liittyvä pyrkimys rahapelaamisen kanavointiin yksinoikeustoimijalle ja sen käytännön toteutukset (kuten rahapelikehittely mahdollisesti entistä nopeatempoisempien rahapelien suuntaan) ei saa johtaa siihen, että ulkomaisilta pelisivustoilta kanavoidaan ongelmallisesti pelaavia Veikkauksen pelisivujen pelaajiksi. On pyrittävä siihen, että haitallisesti ja ongelmallisesti rahapelaavat voisivat vähentää huomattavasti rahapelaamistaan tai lopettaa rahapelaamisen kokonaan.
- EHYT kannattaa Veikkauksen nopearytmisten rahapelien tappiorajojen laskemista siten, että nykyinen 2000 euron kuukausienimmäistappioraja laskettaisiin 500 euroon ja päiväkohtainen nykyinen 500 euron vuorokausienimmäistappioraja 200 euroon. EHYT korostaa, että tappiorajojen laskemisella voidaan tehostaa rahapelihaittojen ehkäisyä ja vähentämistä.
- EHYT painottaa, että rahapelaamisen kanavoinnin kotimaiselle tuottajalle ei pidä tarkoittaa sitä, että markkinoinnin ja mainonnan volyymi kasvaa. Kanavointitehtävästä vastuu on lainsäätäjällä, jonka pitää huolehtia, että kanavointia tehdään haitattomampiin peleihin huolehtien samalla siitä, että luodaan yhteiskunnassa toimiville haittoja ehkäiseville toimijoille ja hoitoa antavilla tahoille resursseja siihen, että ne pystyvät auttamaan rahapeliongelmissa olevia ihmisiä lopettamaan rahapelihaittoja aiheuttavan rahapelaamisen.
- EHYT huomauttaa, että julkinen keskustelu on vienyt huomiota varsin paljon ns. näkyvään rahapelaamiseen eli rahapeliautomaatteihin, fyysiseen markkinointiin ja pelituotteiden myyntiin. Yhä kasvava rahapelimarkkina on kuitenkin fyysisten ympäristöjen ulkopuolella, verkossa. Olisi tärkeä kääntää katsetta tulevaisuuteen, seurata tarkasti rahapelaamisen uusia ja nousevia ilmiöitä netissä ja huolehtia, että suomalaisille nettipelaajille tarjotaan pelaamisen hallinnan välineitä, tukea ja tarvittaessa hoitoa. Tämä vaatii myös terveydenhuollon kykyä ja osaamista tunnistaa rahapelihaittoja-, ongelmia ja -riippuvuutta ja tarjota tukea ja hoitoa rahapelaajien lisäksi myös heidän läheisilleen.
- EHYT painottaa, että on tärkeää antaa välineitä rahapelaajille oman pelikulutuksen seurantaan ja rajaamiseen ja siinä asemassa pelien tarjoaja on tärkeimmässä asemassa. Tämän lisäksi tarvitaan koko yhteiskunnan osallistumista rahapelihaittojen ehkäisyyn, hoitoon ja tutkimukseen eli taakkaa rahapelihaittojen ehkäisemiseksi ei voida pelkästään laskea sen varaan, että sitä tekisi vain yhtiö, joka rahapelejä tarjoaa.
- EHYT haluaa kiinnittää lainsäätäjän huomion digi- ja rahapelaamisen konvergenssiin eli raha- ja digipelien lähentymiseen siten, että digipelaamiseen tulee koko ajan enemmän rahapelaamisen elementtejä. Erityisesti nuoret kohtaavat digitaalisia pelejä pelatessaan rahapelimäisiä elementtejä jo ennen kuin tutustuvat perinteiseen rahapelaamiseen¹. Tätä ilmiötä ja erityisesti muissa maissa lootboxeihin kohdistuvaa lainsäädäntöä ja oikeuskäytäntöjä on seurattava tarkoin ja puututtava ilmiöön tarvittaessa myös Suomessa lainsäädännöllisin keinoin. Rahapelihaittojen ehkäisytyötä tulee pystyä tekemään myös digipelit huomioiden. Myös uudessa päihde- ja riippuvuusstrategiassa (2021)

¹ Macey, Joseph & Kinnunen, Jani (2020): The convergence of play: interrelations of social casino gaming, gambling, and digital gaming in Finland, International Gambling Studies. Published online: 31 May 2020. <https://doi.org/10.1080/14459795.2020.1770834>.

rahapelaamisen yhteydessä käsitellään digipelaamista.

- EHYT toteaa, että Veikkauksen kansainvälisten liiketoimintamahdollisuuksien (BtoB) mahdollistaminen ei ole rahapelihaittojen ehkäisytyön ydintä, mutta huomauttaa, että Veikkauksen on näin tapahtuessa huolehdittava siitä, että se tarjoaa ulkomaisille kumppaneilleen vastuullista konsultaatiota. EHYT tuo myös esiin, että Veikkauksen BtoB-liiketoimintamahdollisuuksien mahdollisia tappioita ei tule maksattaa Veikkauksen tuottojen edunsaajilla.
- EHYT keskittyy riskitason rahapelaajiin ja tavoitteenamme on, ettei tästä joukosta enää siirtyisi ongelmallisen pelaamisen puolelle ketään. Tällä tavalla me osaltamme huolehdimme siitä, että ongelmallisesti pelaavien ja rahapeliriippuvuutta kokevien määrä alkaisi laskea, joka on rahapelijärjestelmämme tavoite.

Arpajaislain asiakokonaisuuksiin liittyvät tarkemmat huomiot:

1. Pakollisen tunnistautuneen pelaamisen laajentaminen hajasijoitetusta raha-automaattipelaamisesta muuhun rahapelaamiseen muun ohella pelaajan itsensä asettaman pelikiellon mahdollistamiseksi

- EHYT kannattaa pakollisen tunnistautumisen laajentamista kaikkiin rahapeleihin ja raaputusarpojen osalta ostamistilanteeseen. Kun pelaaja tunnistautuu aloittaessaan rahapelaamisen, hänelle on entistä helpompi tuottaa hallinnan välineitä (esim. pelattu aika ja kulutusrajojen asettaminen) ja antaa tietoa pelaamisesta sekä mahdollisuus asettaa itselleen pelikielto. Pelaajan tunnistautuminen on tärkeää myös siksi, että se ehkäisee alaikäisten pelaamista².
- EHYT ehdottaa, että arpajaislaissa kielletään raaputusarpojen ja muiden rahapelituotteiden ostaminen ja luovuttaminen alaikäisille.
- Kaiken rahapelituotteiden ostamisen ja voittojen lunastuksen pitää noudattaa 18 vuoden ikärajaa. Nyt näin ei hallituksen esityksessä ole.
- Asiamiespisteissä tapahtuva rahapelaaminen on saatava mahdollisimman tunnistautuneeksi. Kaikissa osto- ja pelitilanteissa tulee valvoa ikärajojen noudattamista ja rahapelaajien asettamia toiveita esimerkiksi pelikielloista. Ikärajavaltuutusta on pakollisen tunnistautumisen toimeenpanon jälkeenkin testattava esimerkiksi mystery shopping -menetelmin. Rahapelien ikärajavaltuutuksesta tulisi huolehtia yhden viranomaisen, jolla olisi viranomaistehtävä huolehtia valvonnasta.
- EHYT kannattaa pelikohtaista pelitapahtuman yhteydessä tapahtuvaa tunnistautumista rahapelihaittojen vähentämiseksi.
- Tärkeää olisi myös taata pelaajalle mahdollisuus saada toimiva toistaiseksi voimassa oleva, maksuton pelikielto Ruotsin spelpaus.se-ohjelman mallisesti³. Spelpaus tulisi järjestää peliyhtiön ulkopuoliselle taholle eli viranomaiselle, joka ylläpitää luetteloa, josta peliyhtiö tarkistaa pelistatuksen. Suomessa pitäisi olla yksi pelaajalle maksuton Pelipaussi-järjestelmä, joka kattaisi Manner-Suomen ja myös Ahvenanmaan pelaamisen.

2. Raha-automaattien sijoittelua ja rahapelien myyntipisteiden sijoittumista koskeva sääntely

- EHYTin mielestä hajasijoitettujen rahapeliautomaattien tulevaisuutta ei tule ratkaista irrallaan muista haittariskeihin vaikuttavista elementeistä. Rahapelipolitiikan kehittäminen edellyttää pitkän aikavälin näkemystä ja siihen sitoutumista. Tällä hetkellä on tiedossa, että

² EHYT ry lausunto; 30.3.2016, arpajaisL kuuleminen. EHYT ry lausunto; SMDno -2018-312 / Arpajaislain uudistamisen lähtökohtia koskeva keskustelutilaisuus 16.2.2018.

³ <https://www.spelpaus.se/>, luettu 5.11.2021.

rahapeliongelmaisesti pelaavat henkilöt käyttävät Veikkauksen pelisaleja erityisen paljon⁴. Pelisalien automaattien tuotto on perinteisesti ollut hajasijoitettuja automaatteja noin kolmanneksen korkeampaa. Pelisaleissa pelaavat satunnaisia pelaajia useammin he, jotka kärsivät rahapelaamisen haitoista ja rahapeliongelmistä (pelisaleissa rahapeliongelmosta kärsiviä on 19,1 % ja riskipelaajia 34,5 %, kun taas rahapeliautomaatteja pelipisteillä pelaavien samat luvut ovat 7,6 % ja 21,6 %) ⁵. Osassa pelisaleja (Feel Vegasit ja Casino Helsinki sekä tuleva Tampereen kasino) pelaamiseen yhdistyy myös alkoholin myynti. Alkoholin kulutus on yhteydessä suurempiin panoksiin ja nopeampaan rahojen häviämiseen. ⁶ Lisäksi on huomioitava, että Pakka-ostokokeiden perusteella pelisalien ikärajavaltvonta ei toimi⁷.

- Hajasijoitettujen rahapeliautomaattien määrän vähentämistä on suunnitelmallisesti jatkettava. Asiamiespisteissä rahapeliautomaattien pitää olla jatkossakin tilassa, jossa henkilökunta pystyy valvomaan niitä myös pakollisen tunnistautumisen käyttöönotton jälkeen.
- EHYT kannattaa, että rahapeliautomaattien ja automaattipelien markkinoinnista luovutaan kokonaan niiden haitallisuuden vuoksi.
- EHYT kannattaa arpajaislakiin sääntelyä rahapeliautomaattien sijoittelusta. Kaikkien rahapeliautomaattien (myös Veikkauksen omien pelisalien) sijoittelussa tulisi olla pakollista sijoituspaikan ja sen alueen asukkaiden ja asiakkaiden sosioekonominen analyysi. Nyt hallituksen esitys ei tällaista analyysia edellytä. Analyysissa tulee ottaa huomioon myös muun muassa koulujen, oppilaitosten ja nuorisotalojen läheisyys, joissa on paljon alaikäisiä. Käteisautomaattien sijoittelua rahapelien yhteyteen pitää välttää.⁸ Sijoittelupolitiikassa pitää kaikin tavoin huomioida ja suojata rahapelihaittojen suhteen haavoittuvaisessa asemassa olevia ryhmiä. Lisäksi laissa tulisi olla velvoite raportoida pelipisteiden ja myyntipaikkojen sijoittelusta vuosittain.
- Veikkaus on onnistunut hyvin rahapelaajien kuluttajansuojan takaamisessa ja rahapelaamiseen liittyvän rikollisuuden (ml. rahanpesu) torjunnassa, jotka kuuluvat rahapelihaittojen ehkäisyn ohella Veikkauksen kolmeen perustehtävään. Kansainvälisten kokemusten valossa tiedetään, että rahapeliyhtiöitä käytetään rikollisesti hankitun rahan alkuperän häivyttämiseen. Rahanpesun ehkäisyyn tulisi kiinnittää huomiota osana rahapelijärjestelmän kehittämistä myös Suomessa. Yhtä lailla huomionarvoista on, että Suomessa ei Ruotsin tapaan ole järjestäytyneen rikollisuuden hallussa olevia rahapeliautomaatteja⁹. EHYT ilmaiseekin huolensa mahdollisen kysynnän ja mahdollisuuksien syntymiseen myös muulle rikolliselle toiminnalle (esim. laittomat rahapeliautomaatit ja yksityinen laitton rahapelaaminen) rahapeliautomaattien määrän vähentyessä sekä myös ikärajattomien tavaravoittoautomaattien lisääntymisestä. EHYT

⁴ Anne Salonen, Heli Hagfors, Kalle Lind, Jukka Kontto, Rahapelaaminen ja peliongelmat – Suomalaisten rahapelaaminen 2019. THL, Tilastoraportti 8/2020.

⁵ Salonen, A, Hellman, M., Castrén S., Gambling participation, gambling habits, gambling related harm, and opinions on gambling advertising in Finland 2016. Nordic Studies on Alcohol and Drugs 2018; Anne Salonen, Heli Hagfors, Kalle Lind, Jukka Kontto, Rahapelaaminen ja peliongelmät – Suomalaisten rahapelaaminen 2019. THL, Tilastoraportti 8/2020.

⁶ Sääntelyyn perustuvat rahapelihaittojen ehkäisytoimet ja niiden soveltuvuus Suomen rahapelijärjestelmään (STM 2017:43).

⁷ EHYT ry vastaus; SM Lausuntopyyntö SMDno-2018-1061.

⁸ Rahapeliautomaattien ja automaattipeliä haittojen hallinta .Rahapeliä toimeenpanosta aiheutuvien haittariskiä ja haittojen arviointiryhmä päätelmät haittojen hallinnan tehostamistarpeista ja ryhmä ohjauksessa tehty selvitys Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2020:25.

⁹ "De illegala spelautomater som ändå finns omsätter stora summor pengar och finansierar ofta i sin tur annan organiserad brottslighet. Spelinspektionen arbetar tillsammans med polis och åklagare för att få bort dessa automater." <https://www.spelinspektionen.se/fragor--svar/spelautomater/>; katsottu 5.11.2021.

toivoo tästä tehtävän seuranta, valvontaa ja mahdollisesti tieteellistä tutkimusta, jotta mahdollisiin lieveilmiöihin ja rikollisiin ilmiöihin voidaan heti tarttua.

3. Rahapeliin markkinointia ja arpajaislain vastaista markkinointia koskeva sääntely

- EHYT kannattaa rahapeliautomaattien ja automaattipeliin markkinoinnista luopumista niiden haitallisuuden vuoksi. Lisäksi tulisi kieltää punaisten pelien ns. pelituoteinformaatio, jota nyt käytetään mainonnan lailla.
- EHYT painottaa, että hallituksen esityksen mukainen toto- ja vedonlyöntipelin markkinoinnin salliminen ei toteuta arpajaislain rahapelihaittoja vähentävää tarkoitusta.
- Veikkauksen rahapeliin haitallisuusarvioinnissa tulee ottaa käyttöön monipuolisempi haittariskien jaottelu kuin nykyään.
- EHYT huomauttaa, että Veikkauksen tulee antaa pelaajalle selkeät ja riittävät tuotetiedot rahapelistä. Tieto rahapelaamisen sallitusta iärajasta, tieto pelaajan mahdollisuudesta asettaa itselleen pelikielto sekä tieto rahapeliongelmiin apua tarjoavasta palveluntuottajasta pitää aina olla mukana markkinoinnissa Markkinointimateriaalin tulisi sisältää pelisääntöjen lisäksi esimerkiksi arvion pelin haittariskistä, ”kovuudesta” ja todellisista voittoluokista. Panoksen suuruus tai sitä pienempiä tuloksia ei saisi esittää voittoina. Kuluttajalle ei riitä tieto palautusprosentista ja voiton todennäköisyydestä. Rahapeliautomaatin pinta-alasta on varattava tietty prosenttimäärä tuotetiedon esille tuomiseksi. Erityisesti arvontanopeuden ilmoittamiseen on kiinnitettävä huomiota. Nyt näiden tietojen sisällyttäminen kaikkeen markkinointiin ei ole mukana hallituksen esityksessä.
- Hallituksen esityksessä 14 b § Rahapeliin markkinointi-kohdassa kirjoitetaan seuraavasti: ”Veikkaus Oy saa markkinoida rahapelejä ja yhtiötä, jos markkinointi on määrältään, laajuudeltaan, näkyvyydeltään ja toistuvuudeltaan maltillista sekä välttämätöntä rahapelikysynnän ohjaamiseksi tämän lain nojalla harjoitettavaan rahapelitoimintaan ja vähemmän taloudellisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja aiheuttavaan rahapelaamiseen.” Käytetty käsite ”maltillisuus” jättää edelleen paljon varaa markkinoinnille. EHYT huomauttaa, että Ruotsissa vastaavaa käsitettä ”måttlighet” on jouduttu jo tiukentamaan rahapelituotteiden markkinoinnissa.
- Lakiesityksessä viitataan ”haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin”, mutta heitä ei ole määritetty. EHYT kysyykin, mitä tämä tarkoittaa käytännön toimenpiteiden kannalta.
- EHYT painottaa, että rahapeliin ristiinmarkkinointi digitaalisilla alustoilla on estettävä. Veikkauksen sähköisen pelialustan sisällä ei saa tehdä mainontaa, jos pelaaja on osoittanut, ettei halua profiilinsa muita pelejä kuin mitä on itse valinnut. Hänelle ei tällöin tule tehdä pelisuosituksiaan. Uusimpien tutkimustulosten valossa myös aiemmin lähestulkoon haitattomina pidettyjen erilaisten arpojen ja lottopeliin myyntiin ja markkinointiin tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota rahapelihaittojen ennaltaehkäisyyn näkökulmasta¹⁰.
- EHYT ehdottaa, että hallituksen esityksen pykälä 14 b:hen tulisi tehdä seuraava lisäys: ”Markkinointia ei saa kohdistaa pelaajalle, joka on asettanut itselleen kaikkea pelaamista koskevan eston. Jos pelaaja on asettanut rahapelikohtaisen eston, hänelle saa kohdistaa ainoastaan sellaisen rahapelin markkinointia, jonka pelaamista hän ei ole itse estänyt.” EHYTin mielestä rahapelaajalla olisi oltava mahdollisuus estää itselleen kohdistettu markkinointi, vaikka hänellä ei olisi yhtäkään peliestoa.
- EHYT huomauttaa, että valvontaviranomaiselle on annettava keinot ja resurssit puuttua yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisten ulkomaisten yhtiöiden mainontaan ja markkinointiin. Lainvastainen mainonta ja markkinointi on estettävä. EHYT kannattaa mahdollisuutta antaa

¹⁰ Booth, Leon, Thomas, Samantha, Moodie, Rob, Peeters, Anna, White, Victoria, Pierce,, Hannah, Anderson, Annie S., Pettigrew, Simone (2020): Gambling-related harms attributable to lotteries products. Short Communications. Addictive Behaviors 109 (2020)106472.

hallinnollisia sanktioita tai kieltopäätös myös yksityishenkilölle arpajaislain vastaisen markkinoinnin valvonnan tehostamiseksi (ns. affit).

4. Peli- ja pelaajadatan kerääminen ja hyödyntäminen rahapelihaittojen seurannassa, ehkäisyssä ja tutkimuksessa sekä Veikkaus Oy:n vastuullisen asiakkuuden mallin mahdollistamiseksi

- EHYT kannattaa arpajaislain esitystä, että Veikkaus velvoitetaan käyttämään pelidataa pelihaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Veikkauksen keräämien yksilön pelaamista koskevien laajojen tietojen tarpeellisuus tutkimukselle ja sen kautta haittoja ehkäisevälle työlle ja hoidolle on osoitettu monin tavoin. EHYT toivoo, että tutkimuksessa korostuisi tiedontuotanto ehkäisyn ja hoidon tarpeisiin.
- EHYT kannattaa VasA-mallin tai jonkin vastaavan mallin kattavan käyttöönnoton mahdollistamista rahapelihaittojen ehkäisemiseksi. Veikkauksella tulisi olla velvollisuus kontaktoida asiakasta, mikäli asiakkaan rahapelikäyttäytyminen muuttuu selkeästi haitallisempaan suuntaan aikaisempaan rahapelikäyttäytymisen verrattuna. Olisi myös selvitettävä, onko Veikkauksen velvollisuus selvittää pelaajan taloudellinen tilanne, jotta yhtiö pystyy toteuttamaan vastuutaan ja arvioimaan pelaajan käyttämää rahamäärää hänen tuloihinsa. Tämä korostuu erityisesti sellaisissa tilanteissa, joissa pelaajan pelikäyttäytyminen muuttuu äkillisesti ns. kovemmaksi. Veikkauksen tulee raportoida niiden asiakkaiden määrä, joiden pelikäyttäytyminen törmää asetettuihin tappiorajoihin. Myös VasA-mallin tai vastaavan mallin vaikutuksista rahapelihaittojen ehkäisyssä on raportoitava.

5. Pelikasinon määräaikaisen pelikiellon laajentaminen toistaiseksi voimassa olevaksi

- EHYT kannattaa pelikasinon määräaikaisen pelikiellon laajentamista toistaiseksi voimassa olevaksi kielloksi, jotta ongelmallisesti rahapelaavia voidaan suojella parhaalla mahdollisella tavalla. EHYT esittää, että määräaikaisen ja toistaiseksi voimassa olevan pelikiellon hankkineet rahapelaajat eivät saa minkäänlaista markkinointi- ja/tai mainosviestintää Veikkaukselta. Näin pitää toimia myös niiden asiakkaiden suhteen, jotka ovat asettaneet esimerkiksi rahapeliautomaattien pelirajaksi nolla euroa. Jatkossa pelikieltoa pitää pystyä noudattamaan kaikissa Veikkauksen tarjoamissa peleissä eikä vain pelikasinolla. Pelikieltoa pitää ylläpitää Veikkauksen ulkopuolisessa Spelpaus-tyyppisessä järjestelmässä.

6. Maksuliikenteelle asetettavien estojen käyttöönottoaminen yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolelle suuntautuvan pelaamisen rajoittamiseksi

- EHYT katsoo, että maksuliikenteen estäminen yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolelle suuntautuvaan rahapelaamiseen on yksinoikeuteen perustuvassa rahapelijärjestelmässä perusteltua edellyttäen, että otetaan huomioon ja tiedotetaan yrityksille tulevista sääntelyvelvollisuuksista. Lisäksi pitää taata, että viranomaisille annetaan valvontaan riittävät resurssit.

Helsingissä 12.11.2021

Ehkäisevä Päihdetyö EHYT ry

Kari Vuorinen
talous- ja hallintojohtaja

Riitta Matilainen
yksikön päällikkö, rahapelihaittojen ehkäisy;
VTT